

Statsrådsberedningen

EU-kansliet

Allmänna rådets möte den 17 november 2015

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsöverläggningar

2. (Ev.) A-punkter

3. (Ev.) Övriga frågor

- Aktuella lagförslag
- Information från ordförandeskapet

Icke lagstiftande verksamhet

4. A-punkter

5. Resolutioner, synpunkter och beslut antagna av Europaparlamentet

Informationspunkt

Allmänna rådet avser att notera resolutioner, synpunkter och beslut antagna av Europaparlamentet under sammanträdesperioden den 5-8 oktober och 26-29 oktober i Strasbourg och i Bryssel den 14 oktober. Detta är en standardpunkt på dagordningen.

6. Förberedelser inför Europeiska rådet 17-18 december 2015

Informationspunkt

- Utkast till annoterad dagordning

Vid mötet kommer utkast till kommenterad dagordning inför mötet i Europeiska rådet den 17-18 december att presenteras. Dagordningen har ännu inte delgivits medlemsländerna.

Europeiska rådet förväntas återkomma till migrationsfrågorna som en uppföljning av de diskussioner som har förts under hösten. Stats- och regeringscheferna väntas behandla fördjupningen av den ekonomiska och monetära unionen, frågor som rör EU:s inre marknad och energifrågor. Dessutom väntas de brittiska planerna inför Storbritanniens folkomröstning om EU-medlemskapet och EU:s relation till Ryssland kopplat till utvecklingen i Ukraina komma upp vid mötet.

7. Säkerställande av respekten för rättsstatens principer

Diskussionspunkt

Bakgrund

I december 2014 beslutade Allmänna rådet inrätta en årlig dialog i rådet i syfte att förbättra den gemensamma förståelsen av efterlevnad av rättsstatens principer i EU. Rådsslutsatserna lyfter fram rättsstaten som ett av unionens grundläggande värden, och något som alla medlemsstaters konstitutionella traditioner har gemensamt.

Dialogen ska baseras på objektivitet, icke-diskriminering och likabehandling av alla medlemsstater, vara opartisk och faktabaserad samt utformas så att den kompletterar och drar nytta av andra EU-institutioners och internationella organisationers instrument och expertis. Den årliga dialogen kan kompletteras med tematiska diskussioner. Erfarenheterna av dialogerna ska utvärderas 2016.

Den första dialogen kommer att hållas vid Allmänna rådet den 17 november, på temat Rättsstatsprincipen i digitaliseringens tid, mot bakgrund av två underlag från det luxemburgska ordförandeskapet:

- ett diskussionspapper som beskriver dialogen samt de tre delmoment som ska tas upp vid Allmänna rådet den 17 november; kommissionens redogörelse för resultatet av det årliga symposiet om grundläggande rättigheter den 1-2 oktober, exempel på dels en positiv erfarenhet, dels en utmaning i arbetet med frågor inom rättsstatsområdet som varje medlemsstat inbjuds presentera, samt en diskussion kring huvudtemat där medlemsstaterna ges

möjlighet att indikera behov av ytterligare åtgärder på EU-nivå för att stärka rättsstaten.

- ett ordförandeskapspaper, Rättsstatsprincipen i digitaliseringens tid med resonemang kring fyra delteman: yttrandefrihet, internets styrning, dataskydd och cybersäkerhet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Arbetet för att värna mänskliga rättigheter och rättsstaten är en prioritet för regeringen. Regeringen välkomnar att rådet utvecklar sitt arbete för att stärka efterlevnaden av rättsstatens principer genom en återkommande dialog i rådet, parallellt med kommissionens ansvar som väktare av fördragen och tillämpning av ramverket som inrättades 2014.

För regeringen är arbetet för att stärka rättsstaten särskilt viktigt i en tid när EU:s gemensamma värden ställs på prov av både yttre utmaningar och (medlemsstaternas) egna tillkortakommanden. Erfarenhetsutbyte genom dialogen i rådet kan vara ett sätt att öka förståelsen av efterlevnad av rättsstatens principer och bidra till att stärka det ömsesidiga förtroendet medlemsstaterna emellan. Såväl EU:s institutioner som medlemsstater måste var för sig och gemensamt ta ansvar för att grundläggande värden och rättsstatens principer följs och respekteras. Det är en trovärdighetsfråga för EU:s demokratiska legitimitet och, i förlängningen, det externa agerandet.

Regeringen vill i dialogen framhålla det civila samhällets centrala roll för utvecklingen av en livskraftig demokrati, inte minst i värnandet av mänskliga rättigheter och att en förutsättning för att de ska kunna fullfölja sin viktiga uppgift är att deras möjligheter att arbeta inte inskränks.

Regeringen vill vidare peka på den växande utmaningen att försvara skyddet för individens rättigheter och behovet en samlad politik i enlighet med rättsstatens principer i internetrelaterade frågor.

8. Interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning

Diskussionspunkt

Kommissionen presenterade sitt förslag till ett uppdaterat Interinstitutionellt avtal om bättre lagstiftning, IIA, den 19 maj 2015 KOM(2015)216.

Förslaget till avtal utgör underlag för förhandlingar mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om ett nytt avtal som ska

ersätta IIA från 2003. Förslaget behandlar bland annat frågor som rör institutionernas samarbete i lagstiftningsprocessen, metoder för bättre lagstiftningskvalitet och bättre genomförande av lagstiftning.

Avtalsförslaget har behandlats av Allmänna rådet i mars och april i år och har dessförinnan varit föremål för samråd med EU-nämnden den 13 mars respektive 17 april. Förhandlingarna mellan institutionerna öppnades i juni. Därefter har ett antal möten hållits på både politisk och teknisk nivå. Institutionerna är överens om att försöka nå ett avtal under Luxemburgs ordförandeskap.

Vid rådsmötet förväntas ordförandeskapet redogöra för läget i förhandlingarna. Medlemsstaterna har möjlighet att kommentera.

Regeringens ståndpunkt

En utgångspunkt är att ett nytt avtal respekterar de fördragsstadgade befogenheterna som ges de olika institutionerna, inklusive de båda lagstiftarnas inbördes ställning.

Det är också viktigt att ett nytt avtal bidrar till ett öppet och effektivt beslutsfattande som främjar demokratisk legitimitet. Inte minst gäller detta trepartsförhandlingarna inom ramen för ordinarie lagstiftningsförfarande.

Det är angeläget att slå fast kommissionens skyldighet att utarbeta tydliga motiveringar till lagstiftningsförslag, särskilt vad gäller hur förslagen är motiverade med hänsyn till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Ett nytt avtal bör också skapa tydliga procedurer för samarbetet mellan institutionerna utan onödig byråkrati.

Regeringen instämmer i kommissionens bedömning att det är av stor vikt med ett fortsatt arbete på EU-nivå för att förenkla för medborgarna, företag och samhället i stort och att minska onödiga bördor till följd av regler. Regelförenklingsarbetet får inte leda till att arbetstagares rättigheter försvagas, till försämringar vad gäller arbetsmiljö eller till försvagat miljö- och konsumentskydd, även om regelförenklningar bör övervägas även på dessa områden. Regeringen instämmer även i kommissionens bedömning att rådet skulle kunna använda konsekvensutredningar på ett bättre sätt i sitt beslutsfattande.

Det är viktigt att tydligare definiera när delegerade akter respektive genomförandeakter kan användas och skillnaden mellan dessa akter.

Det är också viktigt att institutionerna säkerställer att överenskommelsen följs i det löpande arbetet.

9. Årlig programmering – Kommissionens arbetsprogram för 2016

Diskussionspunkt

Kommissionen presenterar årligen ett arbetsprogram som anger politiska prioriteringar samt de initiativ som kommissionen avser presentera under det kommande året. Arbetsprogrammet för 2016, som kallas ”No time for business as usual” antogs den 27 oktober. Liksom för 2015 års arbetsprogram utgör kommissionens/Junckers tio politiska prioriteringar grunden för arbetsprogrammet och innehåller 23 initiativ.

Flera åtgärder planeras inom flykting- och migrationsområdet liksom förslag om stärkta yttre gränser. Även initiativ för att främja sysselsättning, tillväxt och investeringar står högt på agendan. Genomförande av den digitala inre marknaden och uppföljning av inre marknadsstrategin, liksom ett förslag om cirkulär ekonomi ingår också i programmet. En rad initiativ som syftar till att stärka EU:s sociala dimension återfinns i arbetsprogrammet, inklusive initiativ för att öka arbetstagares kompetens, förslag för balans mellan arbets- och familjeliv samt inom ramen för EMU bland annat en pelare av sociala rättigheter. Vidare föreslås 20 olika förslag dras tillbaka och 40 initiativ tas för att förbättra kvaliteten på existerande lagstiftning.

Kommissionen tydliggör att programmet är framtaget i enlighet med principerna om bättre lagstiftning och att gemensamt agerande ska vara effektivt och ändamålsenligt. Kommissionen betonar vidare de tre institutionernas gemensamma ansvar för genomförandet av arbetsprogrammet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen årligen tar fram ett arbetsprogram och att rådet involveras på ett tydligare sätt samt på ett tidigare stadium än tidigare. Det underlättar medlemsstaternas möjlighet att planera EU-arbetet och bidrar till öppenhet kring EU:s lagstiftningsprocess.

I ljuset av regeringens övergripande prioriteringar för EU-arbetet välkomnar regeringen kommissionens arbetsprogram för 2016 som innehåller ambitiösa förslag för att bemöta de utmaningar som EU och dess medlemsländer står inför. Det handlar bl.a. om EU:s flykting- och migrationspolitik, åtgärder för tillväxt och jobbskapande, och att främja en väl fungerande inre marknad med rättvisa villkor. Utvecklingen i EU:s närområde förstärker ytterligare behovet av ett samlat europeiskt svar och regeringen ser positivt på att kommissionen bidrar till detta.

Regeringen välkomnar även att kommissionen på ett tydligt sätt adresserar den fortsatta utvidgningsprocessen i arbetsprogrammet.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag på miljö- och klimatområdet, men hade önskat en ännu högre ambitionsnivå på detta område, inklusive användande av ekonomiska styrmedel för att uppnå klimatmålen.

Vidare anser regeringen att det är positivt att kommissionen i arbetsprogrammet verkar för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Regeringen ser fram emot att kommissionen lägger fram ett ambitiöst förslag om cirkulär ekonomi. Regeringen välkomnar även att kommissionen initierar ett arbete med en pelare av sociala rättigheter.

Regeringen kommer att återkomma till nämnden när respektive förslag presenteras.

10. Europeiska terminen 2016

Informationspunkt

- Årliga tillväxtöversikten 2016
= Presentation av kommissionen

Kommissionens förväntas presentera den årliga tillväxtöversikten för 2016. Rapporten har ännu inte presenterats. Kommissionens årliga tillväxtöversikt inleder formellt den europeiska terminen 2016 och innehåller förslag till prioriteringar inom den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken för de kommande 12 månaderna.

Den europeiska terminen är det ramverk inom EU som syftar till att öka samstämmigheten i rapporteringen och granskningen av medlemsstaternas åtgärder inom ramen för EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi (Europa 2020), stabilitets- och tillväxtpakten samt förfarandet för övervakning av makroekonomiska obalanser.

- Färdplan för den europeiska terminen 2016
= Presentation av nuvarande respektive inkommande ordförandeskap

Det nuvarande och inkommande ordförandeskapet förväntas presentera en planeringsöversikt (färdplan) för den europeiska terminen 2016. Färdplanen har ännu inte delgivits medlemsstaterna.

11. Övriga frågor